A°. 1835. N°. 83.

SURINAAMSCHE LETTERKUNDIG

Courant. Dagblad.

Vrijdag den 16^{den} October.

PARAMARIBO.

Gouvernements Secretarij.

PARAMARIBO, *den* 15 *October* 1835.

Bij resolutie van Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal der Nederlandsche West-Indische Bezittingen, dd. 14^{den} dezer, n°. 1112/1009, is den Heer M^r. P. FIERS SMEDING, *Lid van het Geregtshof* alhier, met de waarneming der functien van den Procureur Generaal, gedurende deszelfs afwezigheid van *Paramaribo*, belast geworden.

De Gouvernements Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

NIEUWSTIJDINGEN.

Extracten uit de Nederlandsche Dagbladen tot en met 27 Augustus 1835.

Frankrijk.

PARIJS, 22 Augustus.

Gisteren heeft de Kamer der gedeputeerden geraadpleegd over de wet, betreffende het verleenen van pensioenen aan de weduwen en nagebleevenen van de slagtoffers van den aanslag op het leven des Konings. Dezelve is met eene overgroote meerderheid aangenomen. Daarna zijn de beraadslagingen geopend over de onlangs voorgedragene wet, betreffende de drukpers. De heer *de Lamartine* heeft het eerst het woord gevoerd, en zich tegen dezelve verklaard. Heden zijn de beraadslagingen vervolgd.

De minister *Guizot* wordt heden door de dagbladen van de derde partij hevig aangevallen, wegens zijne laatste redevoering. De schrijvers aarzelen niet, hem in zeker opzigt gelijk te stellen met *Robespierre*.

Men verhaalt, dat verscheidene ministeriele leden beginnen te wankelen, doch het is onzeker, in hoeverre op dergelijke geruchten kan worden staat gemaakt. — De petitie, welke thans op alle drukkerijen en andere met dat bedrijf verwante werkplaatsen wordt rondgedragen, is openbaar gemaakt. Zij houdt in, dat in 1825 het beklag der drukkersgezellen door de aristocratie van dien tijd in aanmerking is genomen, en dat het een schandelijk bedrog zoude wezen, bijaldien een bewind, hetwelk zijnen oorsprong heeft gevonden in den wil des volks, ditmaal een dergelijk beklag vermeende te moeten afwijzen.

— Uit berigten, van regeringswege bekend gemaakt, blijkt als nu, dat de Carlisten tot het besluit zijn gekomen, om eene geregelde krijgsmagt naar Katalonie te zenden, ten einde eene kern te vormen, om welke de onderscheidene benden dezer partij zich kunnen scharen.

Deze krijgsmagt bestaat uit vier bataillons. De bezetting van Pampelona heeft het niet gewaagd, om den togt dier lieden te verhinderen. Zij zijn den 14den een klein plaatsje in de provincie Arragon doorgetrokken, den weg inslaande naar Huesca. De kapitein generaal van Saragossa heeft met al de troepen, die hij konde bijeenbrengen, den 15den die stad verlaten, ten einde de Carlisten, zoo mogelijk in te halen en slag te leveren.

Omtrent de krijgsverrigtingen in Navarre en Biscaye is men nog niet volledig onderrigt. Zoodra *Cordova* het overtrekken van de Ebro door de Carlisten heeft vernomen, is hij naar Miranda opgebroken, en door *Ituralde* gevolgd en in het oog gehouden. *D. Carlos* heeft zich in Orduna gevestigd, en de troepen, welke Pancorbo hadden vermeesterd, weder tot zich geroepen, en sedert moet de pretendent zich weder in de nabijheid van Bilbao hebben geposteerd. Gisteren hebben de Spaansche en Britsche gezanten, en nog andere leden van het corps diplomatieke eene zeer langdurige conferentie gehad met de ministers *de Broglie* en *Guizot*. Men beweert, dat de Spaansche ambassadeur een courier heeft bekomen, met de stellige last, om onmiddelijk eene gewapende tusschenkomst te verlangen van de zijde van Frankrijk, als het eenige middel om het bewind der Koningin staande te kunnen houden, doch nieuwe gebeurtenissen hebben den staat der Spaansche aangelegenheden in geene geringe mate benoeelijkt. De terugwerking, welke men duchtte, heeft den 16 in Madrid plaats gehad. Aldaar is een opstand uitgebroken, waarvan het gevolg is geweest, dat de ministers van hunne posten zijn ontzet; — dat *Toreno* in tijds de vlugt heeft genomen, en de verdere ministers door de opstandelingen in hunne huizen worden bewaakt; — dat men echter het gezag van de jeugdige Koningin *Isabella* nog heeft erkend. — Deze beweging heeft waarschijnlijk ten oogmerk, om de constitutionele vormen van 1812, of andere daarmede gelijkstaande, in te stellen, en daardoor de scheiding te verhoeden, met welke die van Arragon, Katalonie en Valencia dreigen. Men ziet met groot verlangen nadere opheldering dienaangaande te gemoet.

Het zeggen is, dat de vraag omtrent eene regtstreeksche gewapende tusschenkomst weder bij het ministerie is opgeworpen, doch dat dienaangaande nog niets is beslist, dat men alleen last heeft gegeven, om voorloopig het aantal Fransche troepen aan den voet der Pyreneeën aanmerkelijk te versterken.

— Het is thans zeker, dat de cholera tot Florence is doorgedrongen, en dat het uitbreken der ziekte in de Italiaansche steden geen minderen schrik heeft te weeg gebragt, dan in die van het voormalig Provencie. — Het berigt, dat de kwaal ook in Algiers is uitgebroken, wordt bevestigd. Het aantal der dagelijksche sterfgevallen is aldaar tot 23 geklommen. De sterfte is het aanmerkelijkst onder de joodsche bevolking, alwaar almede het ongelukkige vooroordeel heerscht van alle geneeskundige hulp te willen afwijzen.

— In de politieke salons wordt veel gesproken van eene eerlang te zullen plaats grijpen nieuwe benoeming van Pairs, bij welke een zestal leden der Gedeputeerden Kamer, tot die waardigheid zouden worden verheven.

MENGELINGEN.

ZONDERLINGE REGTSPLEGING DER DUITSCHERS IN DE MIDDELEEUWEN.

Reeds onder Keizer Karel den Grooten waren er vaste boeten voor gewelddadige schaking bepaald: bij voorbeeld, de roof van eene getrouwde vrouw kon met 200 stuivers geboet worden; de mishandeling eener jonge dochter met 40 stuivers, en de roof van eene slavin met 4 stuivers. Op gelijke wijze waren alle misdaden gerangschikt, en alleen hoogverraad werd met den dood gestraft. Men betaalde b. v., voor eenen slag met de vuist; 12 duiten; voor een knip voor den neus, 15 stuivers, indien men bloedde, en 5 stuivers, zoo men niet bloedde; voor een' schop, van 10 tot 15 stuivers; voor een' slag met een' stok of degen, 10 stuivers; en voor bloedige stokslagen, 18 stuivers; voor eene uitgeslagen kies, 3 gulden en 10 stuivers; voor eenen gebroken arm of been, 3 gulden en 12 stuivers; voor een' afgehouwen neus, 4 gulden; zoodat men voor den geringen prijs van elf tot twaalf gulden, vrij en ongestraft aan ieder oor, neus, arm en been kon afslaan! De geestelijken waren hooger geschat; voor eenen gedooden diaken betaalde men 20, en voor eenen bisschopsmoord tot 40 gulden. Er bestaat zelfs een voorbeeld onder Lodewijk den Goeden, dat eene duivelbezweerster, die overtuigd werd, menschenvleesch gegeten te hebben, met eene geldboete van tien gulden vrij kwam. Was het bij zulke strafbepalingen wel te verwonderen, dat noch personen, noch eigendommen, in het minste veilig waren, en dat Duitschland, volgens de getuigenis van Campanus, een groot moordhol, en de stoutste roover onder de aanzienlijken tevens de beroemdste was!

TURKSCHE REGTS-UITSPRAKEN.

Ongeveer een twintigtal jaren geleden, verongelukte, door stranding op het eiland Samos, een fregat van den Grooten Heer. De kapitein-pacha eischte van de Grieksche regering eene som gelds tot schadevergoeding. » Als uw verwenscht eiland, zeide de admiraal, niet dwars in onzen koers had gelegen, zoude het fregat er geene schipbreuk tegen geleden hebben." Het geld moest betaald worden.

— Een jonge Griek van het eiland Cos, op een meisje verliefd, hetwelk hem van zich wees, maakte door het inzwelgen van vergif een einde aan zijn leven. De familie des gestorvenen eischte van den vader van het meisje, den prijs des bloeds. De Kadi sprak het volgende vonnis uit:

» Gij hebt eene zeer schoone dochter, als zij niet bestaan had, zoude de jongeling niet op haar verliefd zijn geworden; als zij hem niet afgewezen had, zoude hij zich het leven niet benomen hebben. Uwe dochter dus, is de eenige oorzaak van zijnen dood, derhalve zijt gij den prijs des bloeds verschuldigd; maar gij moet dien aan den Sultan betalen; want gij hebt hem eenen zijner leenmannen ontrukt. Betaal denzelven op staanden voet in mijne handen."

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

Den 13den dezer, het Schip *Astrea*, Kapt. J. A. de Lang, van Amsterdam, hebbende 42 dagen reis.

UITGEKLAARD.

Den 13den, het Schip *Minerva*, Kapt. J. J. Kiers, naar Amsterdam; lading: 327 vaten Suiker en een partij Kwassiehout.

Edictale Citatie.

(37370) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, dagvaard bij dezen, alle bekende en onbekende Krediteuren van de navolgende Personen, als:

Van LUCRETIE van LOBO; wegens het provenue, van de op den 21sten November 1834, bij Executie verkochte Erven en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Maagdenstraat*, La. D, Nus. 349 en 350.

Van MARIANA JUDEO, huisvrouw van S. PIZENSKIJ; wegens het provenue, van het op den 5de December 1834, bij Executie verkocht Huis en Erf, gelegen aan de *Zwartenhovenbrugstraat*, La. D, N° 486.

Van R. GOLLENSTEDE privé en nom. ux.; wegens het provenue, van de op den 27sten Februarij 1835, bij Executie verkochte Plantaadje *de Goede Verwachting*, gelegen aan de *Motkreek*.

Van het Fonds FRASINET & BAAK; wegens het provenue, van de op den 27sten Februarij 1835, bij Executie verkochte Plantaadje *Nieuwe Hoop*, gelegen aan de rivier *boven Commewijne*.

Van KWASSIE MATOWARIE; wegens het provenue, van het op den 20sten Maart 1835, bij Executie verkocht Erf en daarop staande Gebouwen, gelegen aan de *Joden Breestraat*, La. D. No. 13.

Van JOHANNA ELISABETH PHILIPS, wed. J. H. DEPPERMAN; wegens het provenue, van het op den 3den April 1835, bij Executie verkocht Huis en Erf, gelegen aan de *Steenbakkersgracht*, La. D, No. 631.

En zulks, om te compareren ofte gemagtigden te zenden, ter *præ et concurrentie* Rolle van het Geregtshof te *Suriname*, welke gehouden zal worden op Vrijdag den 13den November 1835, des voormiddags ten *acht* uren, en aldaar te zien dienen van relaas en bijlagen, voorts hunne sustenuen van *præ et concurrentie* op te geven, en met den Impetrant voort te procederen als naar regten.

En opdat niemand, hiervan eenige ignorantie zouden kunnen of mogen pretenderen, heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan *Paramaribo*, den 13 October 1835.

R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

Edictale Citatie.

(37371) De Exploicteur bij het Geregtshof te *Suriname*, dagvaard bij dezen, alle bekende en onbekende Krediteuren:

Van J. M. KLAASSEN; wegens het provenue, van de op den 27sten Junij 1834, bij Executie verkochte Gronden *Valkenburg* en *Mijn Hoop*, gelegen aan de *Coropina Kreek*.

Van A. A. HALFHIDE; wegens het provenue, van de op den 9den Januarij 1835, bij Executie verkochte *helft*, in het Huis en Erf, gelegen aan de *Hoogestraat*, La. D. N°. 791.

Van ANNA HENRIETTA BRANDON; wegens het provenue, van het op den 3den April 1835, bij Executie verkocht Huis en Erf, gelegen aan de *Groote Rijweg* van *Combé*, La. A. Nus. 22 en 23.

Om te compareren ofte gemagtigdens te zenden, ter *præ et concurrentie* Rolle van het Geregtshof te *Suriname*, welke gehouden zal worden op Vrijdag den 13den November 1835, des voormiddags ten *acht* uren, om aldaar successivelijk en zonder vorm van proces, hunne belangens voor te dragen, en bij Gecommitteerdens ter Rolle te zien disponeren naar bevinding, op pœne van een *silentium perpetuum*.

En opdat niemand, hiervan eenige ignorantie zouden kunnen of mogen pretenderen, heb ik deze gepubliceerd en geaffigeerd alhier aan *Paramaribo*, dezen 13 October 1835.

R. GOLLENSTEDE,
Exploicteur.

ADVERTENTIEN.

(39463) Aan het DEPARTEMENT DER NIEUWE WEES-, KURATEELE- EN ONBEHEERDE BOEDELS KAMER DER KOLONIE *SURINAME*, zijn gedevolveerd, de navolgende Boedels, als:

Van JOSEPH ISAK BUENO DE MESQUITA, den 1sten October 1834, AKON DA FONSECA, den 1sten dito, MATTHIJS OEHLERS en daaraan behoorende ⅝ aandeel in de Plantaadje *Alsimo*, den 16den dito, de gerepudieerde gemeenschappelijke Boedel CHRISTIAAN GIEROLSEN EIJBO en nagelatene Echtgenoote BIENTJE CORNELIA ABSOLOM, den 24sten dito, JOHANNES CHRISTOFFEL CRAMER, den 14den December 1834, ANNA MARIA KOOPMAN, laatst wed. A. SLIGTING, den 22sten dito en JOHAN CAREL SCHÖNHERR, den 28sten dito.

4de Advertentie.

Idem, als voren; Van MIETJE van COBA van LABADIE, den 10den Januarij 1835, JANKE EIJELTS Wed. F. A. DERKSEN eerder wed. CASPER HARMS, den 17den dito, WILLIAM THORPE, den 17den dito, THERESIA van WIJNTJES, den 30sten dito, FRANÇOIS BEUDEKER, en daaraan behoorende Plantaadje *Mijn Vermaak* en Houtgronden *Osembo* en *Libanon*, den 19den Februarij 1835, MUSTAPHA van LOUISA van MATTHIJS van LOBBRECHT, den 26sten dito, HENDRIK EILDERS DE VRIES, den 13den Maart 1835, CHRISTIAAN GOLLENSTEDE en daaraan behoorende Plantaadje *le Matronge*, den 16den dito, en DAVID MARCUS SAMSON (overleden den 25sten Junij 1833), den 18den dito.

3de Advertentie.

Als voren: Van JOHAN BARTHOLDT BURCHARD TEN BROEKE HOEKSTRA, den 14den April 1835, NANCIJ van M. M. LEVIJ, den 26sten dito, NICOLAAS LAMBERTUS BRAAM, den 22sten Mei 1835, JEMA NASSIJ (overleden den 7den October 1834), den 22sten dito, KOZETTA van DIRECTIE, den 18den Junij 1835, en ARIE van EEDEN, den 22sten dito.

2de Advertentie.

Als voren; van PETER TADSEN, den 1sten Julij 1835, LODEWIJK CORNELIS ERNST MARITZ, den 2den dito, JOHAN CAREL FREDRIK SANDERS, den 24sten dito, de gemeenschappelijke Boedel van ALBERTUS HUSKUS en vóóroverledene Echtgenoot J. C. F. C. M. SIBOLT, den 28sten dito, JOSEPH MACHIELSE SALOMONS, den 5den Augustus 1835, HENDRIK JOHANNES MIDWOUDE, den 10den dito, STEPHANUS TUFFENER, den 11den dito, JOHANNES LANGE, den 17den dito, ADRIAAN JOHANNIS COMVALIUS, den 27sten dito, den zich geabsenteerd hebbende FRANS EIJSBREKER, den 3den September 1835, JACOBUS ANDRIES HOFFBERK, den 16den dito, JACOB MOZES LEVIJ, den 20sten dito, JAMES MUNRO, den 24sten dito, en ANTONIJ NICOLAAS LOUIS (overleden den 3den November 1829), den 30sten dito.

1ste Advertentie.

En worden uit krachte van het XIV Artikel, der Instructie en Ordonnantie voor opgemelde Kamer geëmaneerd, alle diegenen, welke pretentien tot lasten van voormelden Boedels of Plantagien mogten hebben, alsmede die aan dezelve verschuldigd mogten zijn, aangemaand om daarvan opgave en betaling te doen binnen den tijd van een Jaar na den dag dat de voorschrevene Boedels of Plantaadje aan de Kamer zijn vervallen, op pœne van verstoken te zijn van hun regt en actie tegen voormelde Kamer.

Paramaribo, den 14 October 1835.

De Scriba van de Commissie tot de zaken van opgemeld Departement,
R. GOLLENSTEDE.

(39472) De KURATOR en WEESMEESTER der *Nieuwe Wees-, Kurateele en Onbeheerde Boedels Kamer*, zal over *zes* weken, de dag nader te bepalen, publiek doen verkoopen:

Een *HUIS* en *ERF*, bekend onder La. D. N°. 222; gelegen aan de *Keizerstraat*, aankomende den Boedel JACOBUS ANDRIES HOFFBERK.

Paramaribo, den 15 October 1835.

De Scriba bij de Commissie,
R. GOLLENSTEDE.

GEBRS. VAN GELDER

hebben per het Schip *Astrea*, gevoerd door Kapt. J. A. DE LANG, ontvangen:

Supra fijne Jassen, Rokken en Vesten; Haarlemmer Ginghams; Friesche Bonten; Shiamoisen; gedrukte Callicots en Haircords; wit en in kleuren geborduurde Neteldoeksche Doeken; zijde-, cambret-, leedere- en wit katoene Handschoenen; verlakte Tafelmatjes; Visschersgaren; bouwmaterialen: Verfwaren; Plantagiebehoeften, en alle soorten Engelsche Gereedschappen. (39478)

(39480) Sedert eenige dagen is van den ondergeteekenden WEGGELOOPEN: den Neger JOHANNES. — Die dezelve opvangt of eenige aanwijzing kan doen van deszelfs schuilplaats, zal *genereus* beloond worden; wordende een ieder verzocht, om aan hem geen verblijf te verleenen.

Paramaribo, 15 October 1835.

ABM. W. OPPENHEIMER.

SCHEPEN IN LADING.

Naar Amsterdam:

Het Schip *Maria Anna*, Kapt. E. P. Brons. — Adres bij *Gebr. Reijne* — Sluit 30 dezer.

Het Schip *Elisabeth*, Kapt. J. H. Brand. — Adres bij *Gebrs. Reijne*.

Het Nederlandsch Brigantijn Schip *Koophandel*, Kapt. F. Popken, — Adres bij *Bergeman en Schaeffer*. — Heeft nog ruimte voor wat Koffij en Katoen. — Sluit na dezen.

Het Schip *Susanna Maria*, Kapt. C. Spiegelberg qq. — Adres bij *L. D. J. van Bommel*.

Het Schip *Surinamе*, Kapt. R. van der Meij. — Adres bij *J. L. Gellée*. — Sluit 15 November.

Het Schip *Astrea*, Kapt. J. A. de Lang. — Adres bij *J. L. Gellée*.

Het Schip *Vriendschap*, Kapt. T. Bösemann. — Adres bij *M. M. Gariel*.

Het Schip *Brandon*, Kapt. U. J. Olminus. — Adres bij *C. Reelfs*.

Het Schip *Catharina*, Kapt. K. M. Hillers. — Adres bij *Hegenbart en Kramer*.

Naar Rotterdam:

Het Schip *Regent*, Kapt. A. Allen. — Adres bij *J. M. Samson*.

Ter Drukkerij van E U C H S & C°.